

www.boraszatifuzetek.hu

2020/4

BORÁSZATI FÜZETEK

HEGYKÖZSÉGEK LAPJA | Alapítva: 1869

HNT
HEGYKÖZSÉGEK
NEMZETI TANÁCSA

FÓRUM

Légli Ottó, a HNT elnöke:
A szőlő-bor ágazat
reformkorát éljük

7

Borkereskedelem a koronavírus
után – nemzetközi körkép
Krakkóból

10

Borverseny extrákkal:
küzdelem a borászok
bizalmáért

12

Borexportunk a pandémia
fogságában – pozitív az első
félèves kép

SZERKESZTŐSÉG:

Felelős szerkesztő:

Viniczai Sándor

Társszerkesztő:

Sári Enikő

Tervezőszerkesztő:

Abelovszky Judit

Olvasószerkesztő:

Végh-Tömpe Anna

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG:

Schmidt Győző, Kállay Miklós,
Kocsis László, Németh Krisztina,
Varga Zsuzsanna

KIADÓ:

Magyar Mezőgazdaság Kft.
1141 Budapest, Mirtusz u. 2.

FELELŐS KIADÓ:

Sári Enikő ügyvezető igazgató
Hájos László ügyvezető igazgató

MARKETING ÉS ONLINE:

Marketingvezető: Práger Ádám
Marketingkoordinátor: Kadosa Gábor,
Kárpáti Eszter, Kovács Réka
Szerkesztő: Mizsei Károly
www.magyarmezogazdasag.hu
– az Agrárhírtől

KIADÓ/IRODA:

Irodavezető: Harangozó Tímea
Operatív vezető: Laczó Angéla
Terjesztés: Karácsonyi Ildikó
Pénzügy: Fontos Éva, Lénárt Diána
Ügyfélszolgálat: Husztiné Csekő Emma
Telefon: +36-1-470-0411, +36-30-400-4839

HIRDETÉSFELVÉTEL:

Dohány Árpád +36-70-232-4231
Barsi Nóra +36-30-982-6369

Minden jog fenntartva! A lapból értesítéseket
átvenni csak a Borászati Füzetekre való hi-
vatkozással lehet. A hirdetések és egyéb rek-
lámkiadványok tartalmáért a kiadó felelőssé-
get nem vállal.

A kiadó adatkezelési szabályzata elérhető a
www.magyarmezogazdasag.hu/adatvedelem
oldalon.

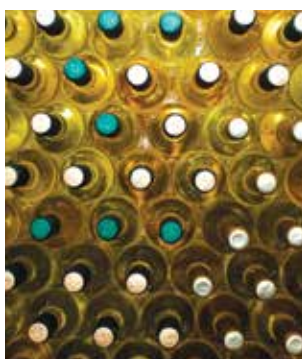
ELŐFIZETÉS:

Megrendelhető a kiadó címén,
a +36-1-273-2287-es telefonszámon
és a szab@ildiko@magyarmezogazdasag.hu
e-mail-címen.

Egy szám ára: 1400 Ft
Előfizetési díj: 8400 Ft/év

NYOMÁS: PAUKER NYOMDA
HU ISSN 1217-9337

A kiadó ISO 9001:2008 szabvány szerint
tanúsított.

TERJESZTÉS

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Zrt. Postacím: 1900 Budapest. Előfizetésben megrendelhető az ország bármely postáján, a hírlapot kézbesítőknél, a www.posta.hu webshopban (https://eshop.posta.hu/storefront/), e-mailen a hirlapelofizetes@posta.hu címen, telefonon a +36-1-767-8262 számon, levélben a MP Zrt. 1900 Budapest címen. Külföldre és külföldön előfizethető a Magyar Posta Zrt.-nél a www.posta.hu webshopban (https://eshop.posta.hu/storefront/), az 1900 Budapest címen, telefonon a +36-1-767-8262 számon, vagy a hirlapelofizetes@posta.hu címen. **Belföldi előfizetési díj egy évre 8400 Ft, fél évre 4200 Ft.**

A tartalomból

Fórum

A szőlő-bor ágazat reformkorát éljük | 3

Mi lesz veled, rozé? | 6

Borkereskedelem a koronavírus után | 7

Borverseny extrákkal | 10

Borexportunk a pandémia fogságában | 12

Aktuális

Az alany a kutatások tárgya | 15

Az új horizontokat nyitó hibridizáció | 20

Borospalackok környezeti hatásvizsgálata | 22

Fenntartható gazdálkodás

Mikotoxin a szőlőn és a borban | 29

Kutatás

A szőlő virágzásának és a bogyók érésének
kapcsoltsága | 32

Generációváltók

Az új utakon járó szekszárdi borász | 38

Bormarketing

A 100 legjobb magyar bor 2019-ben | 40

Kóstold és tudd! | 44

Az új horizontokat nyitó hibridizáció

Mivel a Fermentis két új hibrid törzset hoz forgalomba a piacon, hasznos lehet emlékeztetni magunkat, mi is az a hibridizáció – mind a kifejezés definiálására (hogymindenki megértse, mit fed le), mind pedig annak tisztázására, hogy mire számíthatnak a borászok. És nem utolsósorban annak megvilágítására, hogy a Fermentis miért dönt úgy, hogy erre időt és erőforrásokat fordít.

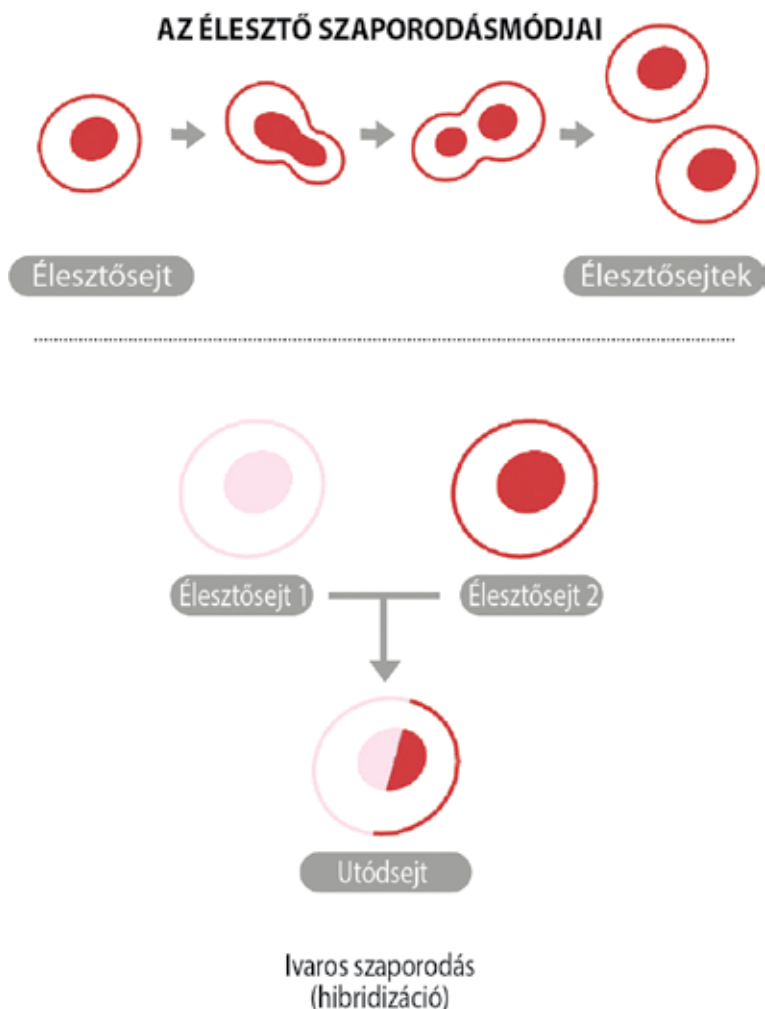
A világ létezésével egyidős reprodukciós módszer

A „hibridizáció” egyszerűen utódok előállítását jelenti két különböző szülő egyesüléséből (ha ugyanazon fajból származnak a szülők, akkor fajhibridek, ha különböző fajokból, akkor interspecifikus hibridek lesznek az utódok). Ez egy széles körben elterjedt jelenség, gyakoribb a növényvilágban, mint az állatvilágban. Az élesztő a többi gombával, egyebek között a penészgombákkal együtt a gombák számára fenntartott rendszertani főkategóriában helyezkedik el a növény- és az állatvilág között. Mint minden gombának, az élesztőnek is vannak ivartalan és ivaros reprodukciós ciklusai. Az élesztő leggyakrabban ivartalan ciklus eredménye (ivartalan, mert a szaporodás az egynemű szülők eredménye), amelyben „sarjadzásnak” nevezett folyamat történik. A „sarjadzás” az az eljárás, amelyben egy élesztősejt szétosztódik, és a sejt oldaláról egy kidudorodást hoz létre („sarj”), amely új sejtté válik. Minden sarj vagy új sejt genetikailag az anyasejt másolata, tehát egy klón. Csak kevés oxigén és cukor szükséges ahhoz, hogy egy élesztősejt azonos módon replikálódjon. Mivel minden sejt több (új) sejtet képes előállítani, amelyek szintén ugyanazt meg tudják tenni (a sarjadzásnak köszönhetően), megérthetjük, hogy miért a sarjadzás áll a vizsgálati tevékenységek középpontjában, azaz az élesztők elég jó feltételek melletti szaporítása a leghatékonyabb megsokszorozódás érdekében. Ezután a Fermentis feladata megismerni ezen élesztők tulajdonságait, hogy segítse a bortermelőket az élesztők olyan irányú felhasználásában, amelyekre tervezték azokat. Ma elérhető kínálatuk tizenhárom élesztőtörzsből áll, amelyek biomassza-előállítására ebből az ivartalan szaporodási módból származik. Ezen törzsek közül az elmúlt négy évben piacra dobott ötből négy a hibridizációs folyamatból származik: a SafE^{no}™ HD S135 és a SafE^{no}™ HD S62, melyek 2016-ban és 2017-ben indultak el, vala-

mint a SafE^{no}™ HD T18 és a SafE^{no}™ HD A54, amelyeket 2019 nyarán hoztak forgalomba (HD = hibrid).

A cél: mindegyik szülő legjobb teljesítményének továbbvitele

E hibrid törzsek létrehozását anyavállalatuk, a Lesaffre segítségével végezték, amely több mint 165 éve dolgozik ezzel a csodálatosan sokoldalú mikroorganizmussal – az élesztővel. Az élesztő világában globális szereplőként a Lesaffre minden élesztőpiacot ellát: a sütő- és cukrászipart, az ételkészítést, az emberi és állati egészséghez, a növényápoláshoz kapcsolódó termékek, valamint az új üzemanyagok háttérparát... és természetesen a bor, a sör, a szeszes italok, valamint a legkülönfélébb erjesztett italok gyártóit is kiszolgálja. A hibridizáció érdekében bevonják

a genetikai részleget, hogy a spórák (például ivarsejtek) előállításhoz a legjobb körülményeket biztosítsák törzseik számára, és megszervezzék „párázástukat”, miközben nagyszámú leszármazottat biztosítanak. Csakúgy, mint amikor egy spermatozoid találkozik egy petesejttel, a laboratóriumban létrehozott „utód” élesztősejt génjeinek 50%-át az első szülőjétől és 50%-át a másodiktól kapja. Mint *Tiffany Poletti*, a Fermentis bormérnöke rámutat: „Gondoskodunk arról, hogy a két kiválasztott törzs megfeleljen egymásnak, ami általában, normális körülmények között nem történne meg. Nem a semmiből teremtünk, és a géneket sem módosítjuk, egyszerűen ösztönözzük a természeti jelenségeket. A szüleikben már léteznek azok a tulajdonságok, amelyeket megkísérlünk egyesíteni az utódsejtben.”

Szűkítő kiválasztás

Válogatás és tesztelés útján ellenőrzik, hogy a transzmisszió megtörtént-e, és hogy az utódsejtek örökölték-e a származási elődeik szándékuk szerinti jellemzőit. Miután a törzsek kereszteződése és a sejtek szaporodása elegendő számban megtörtént, az utódsejteket több vizsgálatnak vetik alá. A „szűrés” néven ismert eljárás során lehetővé válik a viselkedésük és a szulfitokkal, savakkal, hőmérsékletváltozással és alacsony tápanyagbevitellel stb. szembeni ellenállásuk megfigyelése. A tesztek, vizsgálatok, ellenőrzések előrehaladtával csak a leghatékonyabb sejtek maradnak meg – azok, amelyek megfelelnek az előre meghatározott genetikai kritériumoknak. Ennek eredményeként születnek meg a legjobb példányok, amelyek teljes megelégedettséget nyújtanak laboratóriumi körülmények között. Ezután ezeket a mintákat a „terepen” kell megvizsgálni a való életben. Kísérleteket szerveznek, amelyek során a törzseket pincékben, szőlőmustban tesztelik valós körülmények között – nem genetikusok, hanem borászok felügyelete mellett.

Versenyhelyzet-teremtés a szőlőmustban

E kísérletek célja, hogy kipróbálják az élesztőtörzsek valós használhatóságát a különféle régiók pincészeiteiben való alkalmazás során. Felkérlik a borászokat, hogy osszanak szét egy mustot két egyforma tartályba, és ugyanazon borkészítési protokollt kövessék mindkettő esetében. Az egyetlen különbség az, hogy a teszttartályban a kísérleti élesztőt használgják, a kontrolltartályban pedig a referenciatörzsüket. A gyártó cég technikai támogatást nyújt, ha szükséges, egy olyan készlettel, amely lehetővé teszi a borminták erjedés vége felé történő mintavételét. Ezzel lehetővé válik PCR-elemzések elvégzése, az élesztők megfelelő felhasználásának ellenőrzése a pontos eredmény érdekében.

Mindenki számára előnyös

Minden kutatás és fejlesztés időigényes, először a laboratóriumban, majd a pincékben. Például a Fermentis 2010-ben kezdte meg a SafE^{no}™ HD-S135 fejlesztését, és csak 2016-ban adta gyártásba a terméket. Egy hibrid marketingje mindig fontos esemény, amelynek globálisan kölcsönös haszna van – egyrészt megerősíti a mikrovinifikációs eredményeket, másrészt elősegíti az ilyen élesztők iránti piaci érdeklődést, amely egyben partnereket (disztribútorokat és pincészeteket) von be a potenciális jövőbeni kereskedelembe. A gyártó számára fontos, hogy e fejlesztésekben együttműködjön kutatási partnereivel (magán- és állami intézetek, kísérleti pincék, laboratóriumok stb.), így mindannyian tudatosan továbbfejlődnek azáltal, hogy a készségeket és képességeket megosztják, valamint összefűzik megszerzett tudásukat és szakértelmüket egy jobb végtermék létrehozása érdekében.

Szendei Gergő

(Forrás: *Fermentis Good News*, Nr. 6)

OLTALOMBA VETT MAGYAR BOROK

Európában minden ötödik bor hamis, évente 800 milliárd forintnak megfelelő kárt okoz ezen borok értékesítése az Európai Unió (EU) borágazatának, ez a veszteség a teljes uniós borágazat bevételének az 5 százalékát teszi ki. Az unió tagállamaiban foglalkoznak ezzel a problémával, különösen a nagy borfogyasztó országokban, Franciaországban, Németországban, Olaszországban.

Jelentős gazdasági károkat okoznak az Európába beáramló és a világban megtalálható hamis borok, ezért nemzetgazdasági érdek, hogy a hazai termeszők a különböző oltalmakkal meg tudják védeni a minőségi magyar borokat, ebben nyújt segítséget szolgáltatásaival a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (SZTNH) – közölte a hivatal elnöke budapesti sajtótájékoztatóján.

Pomázi Gyula szerint a minőség mellett fontos, hogy a magyar borokat, borászati technológiákat piaci oltalmak is védjék. Az SZTNH tíz olyan oltalmi formát biztosít a hazai borászatok számára, amely valamilyen formában meg tudja védeni az adott terméket, illetve az ahhoz kapcsolódó szellemi tulajdont. Hatáskörük kiterjed a növényfajta-oltalomtól kezdve egészen a különböző szőlészeti-borászati technológiákhoz, berendezésekhez kapcsolódó használati mintákra, szabadalmi bejelentésekre, valamint védjegyoltalmakra, földrajzi árujelzők mentén megvalósuló oltalmazásokra is – mondta.

Évente 150-180, borászatokkal összefüggő védjegykérelem érkezik a hivatalhoz, egyebek mellett az üvegre, a címkére, a névre, a logóra – tette hozzá.

Pomázi Gyula elmondta: a borászatoknak is lehetőségük van arra, hogy az iparjogvédelmi pályázattól igényeljék forrást, támogatást. Ezáltal díjmentesen vehetők igénybe azon, a hivatal által kínált oltalmazási szolgáltatások, amelyek biztosítják mind a hazai, mind a nemzetközi piacra lépés lehetőségét.

Az összes magyar bortermelő vidéken 32 magyar eredetmegjelölést és hat nagy földrajzi árujelző rendszert tartanak számon, ezek értékére mindenképpen vigyázni kell – emelte ki a SZTNH elnöke.

Kitért arra is, hogy főleg Ázsiából, illetve az arab területekről érkeznek az EU-ba hamis termékek különböző közvetítő országokon – például Albánián, Marokkón, Hongkongon, Szingapúron vagy Ukrajnán keresztül.

Sebestyén Csilla nemzetközi borakadémikus szerint a borásztársadalom feladata, hogy Magyarország borvidékeit feltegyék a világ bortérféjére, ami csak a minőséggel érhető el. Emellett fontos, hogy a fiatalokat kulturált borfogyasztásra neveljék, megmutassák nekik a minőségi borokban rejlő értéket.